

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«_____» 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ РЕДАКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

для студентів

спеціальності

061 Журналістика

освітньо-професійної програми

Видавнича справа та редагування

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 1301

Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« _____ » 20 23 р.

Київ-2023

Розробник: Фокіна Тетяна Іванівна, викладач вищої категорії циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук

Викладач: Фокіна Тетяна Іванівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні комісії з видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 30 серпня 2023 р. № 1

Голова циклової комісії Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	Денна форма навчання
Вид дисципліни	профільна
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120
Курс	3
Семестр	5, 6
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	56
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	26
Форма семестрового контролю	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма з дисципліни «Основи редакторської майстерності» складена відповідно до навчальної програми й призначення цієї дисципліни в структурно-логічній схемі, що охоплює всі розділи навчальної програми, з загальною кількістю 120 годин, передбачених робочим навчальним планом.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи редакторської майстерності» є засвоєння студентами професійних, організаторських, творчих засад редагування, необхідних для фахової підготовки до друку різних видів видань та вироблення практичних навичок редакторської роботи з текстом.

Завдання дисципліни «Основи редакторської майстерності»:

- висвітлити творчі, організаційні, логічні аспекти редагування, технології та методики редагування, особливості їх використання у професійній діяльності.

Під час вивчення дисципліни студент набуває компетентностей:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності (ЗК)		
ЗК-3	Готовність продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання (креативність)	7-9
ЗК-5	Здатність проявляти когнітивну гнучкість. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	1;5
ЗК-6	Здатність орієнтуватися на високий результат. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	11-13
Фахові компетентності (ФК)		
ФК-1	Здатність до теоретичного осмислення, специфіки процесу редагування, вироблення практичних навичок з редагування текстів різних стилів	1-1
ФК-2	Розуміння системи теоретичних знань і практичних навичок з редакторської майстерності	1-5
ФК-14	Готовність здійснювати технічне редагування текстів різних жанрів і форматів	10-15
ФК-15	Уміння виготовляти макет видання, укласти й оформляти вхідні та вихідні відомості видання	16-18
Предметні компетентності		
	здатність до теоретичного осмислення специфіки процесу редагування, вироблення практичних навичок з редагування текстів різних стилів	1-6
	системне уявлення про книжкову справу в цілому і в Україні зокрема;	11-13
	розуміння процесу перевтілення авторського задуму в конкретний вид видавничої продукції;	10-15
	здатність до розуміння текстів ЗМІ різного обсягу, до розкриття імпліцитної інформації, що міститься в них;	1-18
	володіння практичними навичками використання комп'ютерних технологій та комп'ютерного дизайну для створення електронного та друкованого продукту;	16-18

3. Програмні результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент

- комплексно розв'язує проблему, складає новий план дій з огляду на зміну ситуації (ПРН-1);
- продукує нестандартні ідеї, творчо підходить до вирішення проблеми чи виконання завдання (ПРН-2);
- має здатність до когнітивної гнучкості, готовність до навчання впродовж життя, здатність до самоосвіти (ПРН-6);
- виконує пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. Спроможний аналізувати, систематизувати й використовувати у професійній сфері сучасні знання (ПРН-7);
- виявляє стійке бачення сучасних проблем розвитку суспільства, людського буття, духовної культур, має активну громадянську та життєву позицію. Вміє нести соціальну відповідальність на різних рівнях (особистому, професійному, громадянському). Має повагу до різноманітності та мультикультурності (ПРН-8);
- застосовує алгоритми редакційної підготовки видавничого продукту (ПРН-12);
- знає основні поліграфічні процеси і вимоги до поліграфічного виконання видання (ПРН-13);
- має спроможність контролювати якість поліграфічного виконання видавничого продукту (ПРН-18);

володіє

знаннями про:

- особливості редакційно-видавничого процесу та його етапи;
- особливості роботи редактора на всіх етапах редакційно-видавничого процесу;
- вимоги до авторського і видавничого оригіналу;
- послідовність роботи редактора під час підготовки видавничого оригіналу;
- методи редагування і виправлення;
- загальну схему редакторського аналізу;
- складові структури тексту;
- аспекти редакторського аналізу;
- етапи творчого процесу редактора;
- види і функції ілюстрацій;
- принципи побудови композиції видання;
- оцінку авторському оригіналу;
- методи редагування;
- застосування редакторських правок;
- редакторський аналіз тексту;
- мовно-стилістичну правку тексту;
- концепцію ілюстрування видання;
- художнє оформлення видання;

редагує:

- фактичний матеріал;
- таблиці;
- ілюстрації;

виконує:

- редакторську роботу над мовою твору;
- редагування таблиць;
- художнє оформлення видання та його графічний дизайн;

володіє:

- автоматизованою системою оптичного розпізнавання тексту;

аналізує:

- структуру і композицію твору;
- текстову і нетекстову інформацію;
- мовно-стилістичні недоліки тексту;

організовує:

- редакторський аналіз видання;
- рецензування авторського оригіналу;

створює:

- сайти;
- друковані видання;
- електронні видання.
-

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план денної форми навчання						
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекції	практ.	пк	с.р.	сем. контр.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Робота редактора над мовою видання						
Тема 1. Робота редактора над мовою і стилем: мета, завдання і напрями роботи	4	2	2			
Тема 2. Лінгвістичні норми редагування	7	2	2		3	
Тема 3. Мовно-стилістичні недоліки та їх виправлення	2		2			
Тема 4. Мовні кліше	5	2			3	
Тема 5. Причини виникнення мовних штампів та способи їх усунення	4		2		2	
Тема 6. Поняття норми і відступів від неї	4	2	2			
Модульна контрольна робота 1.	2			2		
Разом за змістовим модулем 1.	28	8	10	2	8	
Змістовий модуль 2. Творчість у роботі редактора						
Тема 7. Поняття про творчість. Рівні творчості. Безпосередній і опосередкований творчий процес	4	2	2			
Тема 8. Етапи творчого процесу редактора	8	2	2		4	
Тема 9. Психологія творчості	2	2				
Модульна контрольна робота 2.	2			2		
Разом за змістовим модулем 2.	16	6	4	2	4	

Разом за 5 семестр	44	14	14	4	12	
Змістовий модуль 3. Художнє оформлення видань						
Тема 10. Розробка концепції ілюстрування видання. Ілюстрування видань національно-патріотичного спрямування	4	2	2			
Тема 11. Робота літературного редактора з художнім редактором. Види і функції ілюстрацій	7	2	2		3	
Тема 12. Художнє оформлення книги та графічний дизайн	4	2			2	
Тема 13. Доцільність ілюстрацій та мета їх використання у виданні. Редагування ілюстрацій, підписів до них та супровідного тексту	4		4			
Тема 14. Принципи побудови композиції видання	5	2			3	
Тема 15. Участь редактора у розробці композиції видання, досягненні гармонійності сприйняття друкованого видання в цілому	2		2			
Модульна контрольна робота 3.	2			2		
Разом за змістовим модулем 3.	28	8	10	2	8	
Змістовий модуль 4. Робота редактора над апаратом видань						
Тема 16. Поняття апарату книги. Елементи апарату книги	2	2				
Тема 17. Редакторська підготовка довідково-допоміжного апарату видання (змісту, анотації, предметного, іменного та ін. покажчиків, списків ілюстрацій, таблиць, колонтитулів)	7	2	2		3	
Тема 18. Редакторська підготовка науково-довідкового апарату видання (вступної статті, передмови автора, редактора, видавця, післямови, коментарів, приміток, бібліографічних посилань, прикнижкових списків літератури)	7	2	2		3	
Модульна контрольна робота 4.	2			2		30
Разом за змістовим модулем 4.	18	6	4	2	6	30
Разом за 6 семестр	67	14	12	4	35	30
Разом	120	28	28	8	26	30*

*Враховано семестровий контроль – 30 год

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Робота редактора над мовою видання

Тема 1. Робота редактора над мовою і стилем: мета, завдання і напрями роботи

Вимоги до мови і стилю журналістського твору. Відповідність тексту мовним нормам. Етапи роботи редактора над мовою і стилем журналістського твору. Рекомендації автору щодо удосконалення твору. Пунктуаційне оформлення тексту відповідно до його функціонально-стильових особливостей.

Основні поняття: точність слововживання, індивідуальність, яскравість, виразність, доступність.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4

Додаткова: 4, 7, 8

Тема 2. Лінгвістичні норми редагування

Норми для рівня елементарних знаків. Морфемний склад слова. Морфологічні характеристики слів. Норми для рівня слів словосполучень. Методи для контролю термінів. Норми для рівня речень. Норми для рівня надфразних єдностей, блоків, дискурсів.

Основні поняття: методи контролю лінгвістичних норм, точність слововживання.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2

Додаткова: 4

Тема 3. Мовно-стилістичні недоліки та їх виправлення

Власне стилістичні помилки. Помилки за окремими рівнями мовної системи. Визначення практичної стилістики. Проблеми вибору словесних одиниць в процесі вираження думки і побудови зв'язного висловлювання.

Основні поняття: стилі мови, помилка, діалект.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4, 5

Додаткова: 4,5,7

Тема 4. Причини виникнення мовних штамів та способи їх усунення

Поняття мовних штампів: слова і вирази, позбавлені образності, часто й одноманітно повторювані без урахування контексту. Поняття канцеляризмів: слова, словосполучення, вирази, які вживаються у ділових паперах як стійкий шаблон, трафарет для висловлення часто повторюваних думок. Мовні стандарти. Кліше. Кліше мовного етикету. Поняття складеного найменування: словосполучення, що позначають одне поняття чи називають одне явище і мають сталий склад.

Основні поняття: канцеляризми, кліше, шаблон, трафарет.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4, 5

Додаткова: 4

Тема 5. Мовне кліше

Визначення мовного кліше. Чинники появи мовного кліше. Сталі вирази української мови.

Основні поняття: усталені звороти, штампи, складені найменування.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4, 5

Додаткова: 4

Тема 6. Поняття норми і відступів від неї

Визначення мовної норми. Поняття норми літературної мови. Норми вимови (орфоепічні). Норми наголошування (акцентуаційні). Норми словотворення. Засоби і способи словотвору. Норми морфологічні. Норми синтаксичні. Норми лексичні. Норми стилістичні. Норми граматичні. Сучасні орфографічні норми української мови. Методи пошуку орфографічних помилок за допомогою комп'ютера. Норми пунктуаційні.

Основні поняття: мовна норма, орфографічні норми, лексичні норми, стилістичні норми.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1-5

Додаткова: 4

Змістовий модуль 2. Творчість у роботі редактора

Тема 7. Поняття про творчість. Рівні творчості. Безпосередній і опосередкований творчий процес

Професійна творчість головного редактора як керівника редакційного колективу та організатора творчого процесу видавництва. Творча складова редакторської діяльності у структурі функціонування видавничого бізнесу. Рівні творчої діяльності. Чотири етапи роботи редактора над твором: загальне пізнання і спостереження навколишньої дійсності; виникнення задуму твору; вибіркоче пізнання і спостереження навколишньої дійсності; безпосереднє втілення художнього задуму в творі. Два види творчого процесу – прямий та опосередкований.

Основні поняття: творчість, безпосередня творчість, опосередкована творчість у роботі редактора.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 3, 4, 5

Додаткова: 1, 5

Тема 8. Етапи творчого процесу редактора

Підготовчий етап. Етап створення тексту. Етап шліфування викладу. Етапи творчого процесу науковця, письменника, журналіста, редактора: спільне і відмінне.

Основні поняття: час визрівання (виношування) задуму, період збирання матеріалів, планування майбутнього твору; створення чорнового варіанту, створення першої редакції твору; підготовку чистовика авторського оригіналу, підготовку повторних видань.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 3, 4, 5

Додаткова: 3

Тема 9. Психологія творчості

Репродуктивний творчий процес. Евристичний (пошуковий) творчий процес. Мислення як найважливіша форма прояву творчих можливостей людини. Новий тип мислення в умовах електронної культури.

Основні поняття: комунікатор, повідомлення, аудиторія, пошуковий творчий процес.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 3

Додаткова: 3

Змістовий модуль 3. Художнє оформлення видань

Тема 10. Розробка концепції ілюстрування видання

Ідеї, цілі і передбачувана читацька аудиторія, від яких залежить творча реалізація видання. Єдиний стиль оформлення публікації. Зв'язок графічних і текстових матеріалів. Відповідність пропонованих матеріалів цілям публікації. Графічне вираження освітлюваної теми.

Основні поняття: художнє оформлення, стиль оформлення, шрифти.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1-5

Додаткова: 1, 3

Тема 11. Робота літературного редактора з художнім редактором. Види і функції ілюстрацій

Роль художника, художнього та технічного редакторів у друкованому виданні. Поняття ілюстрації. Класифікація ілюстрацій: за значенням і зв'язком з текстом; за способом підготовки; за графічним засобом зображення; за кольором образотворчих елементів; за

способом розташування на шпальті; залежно від розміру і розташування в книзі. Функції ілюстрацій: інформаційна, емоційно-психологічна, естетична.

Основні поняття: художній редактор, художньо-образні ілюстрації, науково-пізнавальні ілюстрації.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1-5

Додаткова: 12

Тема 12. Доцільність ілюстрацій та мета їх використання у виданні. Редагування ілюстрацій, підписів до них та супровідного тексту

Ілюстрація як візуальний шлях пізнання твору. Алгоритм підготовки ілюстрацій у друкованих виданнях. Види та специфіка застосування ілюстрацій у видавничій практиці. Зв'язок ілюстрації з текстом.

Основні поняття: підписи під ілюстраціями, умовне позначення ілюстрації, номер ілюстрації, визначення теми ілюстрації, експлікація.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4, 5

Додаткова: 12

Тема 13. Художнє оформлення книги та графічний дизайн

Загальні принципи редагування оформлення видання. Складові художнього оформлення видань та особливості їх редагування. Типові помилки в редагуванні зображального матеріалу.

Властивості композиції. Функціональні обов'язки фахівців, які працюють над оформленням видання. Співпраця художника та художнього редактора. Психологічні та гігієнічні вимоги до оформлення видань.

Основні поняття: графічний дизайн, композиція.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4, 5

Додаткова: 12

Тема 14. Принципи побудови композиції видання

Визначення композиції, роль і значення її у структурі видання. Принципи композиції. Поняття архітектоніки видання. Композиція зовнішнього оформлення і внутрішнього наповнення.

Основні поняття: пропорція, контраст, симетрія, рівновага.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4, 5

Додаткова: 3, 12

Тема 15. Участь редактора у розробці композиції видання, досягненні гармонійності сприйняття друкованого видання в цілому

Роль автора в архітектоніці книги. Взаємовідносини між автором тексту і художником книги. Цілісність та зв'язок між елементами видання як досягнення гармонійності сприйняття друкованого видання в цілому.

Основні поняття: художнє конструювання, художній редактор, формат набору, мистецтво оформлення друкованих видань.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4, 5

Додаткова: 3, 4, 12

Змістовий модуль 4. Робота редактора над апаратом видань

Тема 16. Поняття апарату книги. Елементи апарату книги

Призначення і склад апарату видання. Основне призначення вихідних відомостей. Основні вимоги до приміток. Допоміжні покажчики. Вимоги до редагування вихідних відомостей. Чинні стандарти, що регулюють вимоги до оформлення вихідних відомостей книжкових видань.

Основні поняття: післямова, примітки, коментарі.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1-5

Додаткова: 4

Тема 17. Редакторська підготовка довідково-допоміжного апарату видання

Складові елементи довідково-допоміжного апарату. Вимоги до редагування довідково-допоміжного апарату. Оглав зі зміненим порядком заголовків. Оформлення колонтитулів та колонцифр: склад, гарнітура, кегль, накреслення, розташування, відстань до тексту, елементи оформлення. Колонтитули для парних або непарних сторінок. Склад титульних елементів і оформлення фронтисписа, авантитулу, контритулу, титулу.

Основні поняття: короткий оглав, розширений оглав, титульні елементи, зміст, покажчики.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1-5

Додаткова: 12

Тема 18. Редакторська підготовка науково-довідкового апарату видання

Складові елементи науково-довідкового апарату. Вимоги до редагування науково-довідкового апарату. Порядок розміщення передмов, післямов та супровідних статей.

Основні поняття: коментарі, примітки, передмова, вступна стаття, післямова, супровідна стаття.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1-5

Додаткова: 12

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	4	4	3	3
2. Відвідування практичних занять	1	5	5	2	2	5	5	2	2
3. Робота на практичному занятті	10	5	50	2	20	5	50	2	20
4. Виконання завдання для самостійної роботи	5	3	15	1	5	3	15	2	10
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			99		55		99		60
Максимальна кількість балів					313				
Розрахунок коефіцієнта			313:60=5,21		5,21				

Студент допускається до іспиту за умови виконання навчального плану та накопичення мінімальної кількості балів – 35.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Тема 1. Лінгвістичні норми редагування (3 год)

1. Опрацюйте газету (газета – на власний розсуд). Систематизуйте різнотипні мовні помилки, що трапляються на її сторінках.

2. У власних назвах – антропонімах (іменах, прізвищах), топонімах (назвах географічних об'єктів, крім водних) і гідронімах (назвах водних об'єктів) (усього – 20 одиниць) – вкажіть правильний наголос згідно з нормами української фонетики.

3. Відредагуйте словосполучення:

подорожчали ціни;
підняти тост за дружбу;
прийняти рішення;
поліпшення зазначених недоліків;
згідно до закону;
дякую вас;
я рахую, що ви неправі;
самий красивий хлопець на селі;
бажаючий відпочити;
практикуючий юрист.

4. Виправте синтактичні помилки:

навчання українській мові;
за власною волею;
до мого великого подиву;
автобус по замовленню;
вхід по перепусткам.

Тема 2. Причини виникнення мовних штамів та способи їх усунення (3 год)

1. Віднайдіть літературний твір, в якому використані мовні штампи. Зазначте автора твору, назву, випишіть 10 прикладів. Поміркуйте, навіщо автор ввів їх у текст.

2. Замініть штампи українськими конструкціями: *взяти в розстрочку;* *виписка з наказу;* *високопосадова особа;* *відзначати свято;* *вступити в силу;* *вступити у шлюб;* *гроші в розмірі 5 гривень;* *давати добро;* *добитися результатів;* *доказати свою правоту;* *задаватись метою;* *займатися підприємництвом;* *закон вступає в силу;* *залишити в спокої;* *заставити це виконати;* *з політичної точки зору;* *крайне необхідний;* *місце для сидіння;* *на даний час;* *накладна плата;* *належним чином;* *не в образі сказано;* *нанести удар;* *нести відповідальність;* *ніяким чином;* *підбивати підсумки;* *піддати критиці;* *переписка продовжується;* *прийти до порозуміння.*

Тема 3. Мовні кліше (2 год)

1. Опрацюйте газету або журнал. Проаналізуйте мовні кліше, що трапляються на їх сторінках (наведіть 10 прикладів). Поясніть різницю між мовними штампами та кліше.

3. Згрупуйте окремо мовні кліше і кальки: *біжучий рядок,* *бувший у користуванні,* *існуючі закони,* *ви праві,* *в кінці кінців,* *вибраний на посаду,* *закалятися водою,* *багаточисленний,* *вести переписку,* *розписатися у відомості,* *команда лідирує,* *лекції відмінили,* *лід зрушився,* *під відкритим небом.* Подайте правильний варіант написання штамів і кальок.

Тема 4. Етапи творчого процесу редактора (4 год)

Розкрийте причини конфліктів між автором (замовником) і редактором (редакцією, видавництвом). Проаналізуйте види конфліктів і способи їх розв'язання. Результати оформіть у вигляді таблиці, наукової доповіді, есею, художнього твору (на вибір).

Тема 5. Робота літературного редактора з художнім редактором. Види і функції ілюстрацій (3 год)

Проаналізуйте ілюстроване видання (на вибір). Поясніть на прикладах, що таке концептуальна ілюстрація, оповідальна ілюстрація, декоративна ілюстрація, гумористична ілюстрація (Усього має бути 10 прикладів).

Тема 6. Доцільність ілюстрацій та мета їх використання у виданні. Редагування ілюстрацій, підписів до них та супровідного тексту (2 год)

1. Схарактеризуйте емоційно-психологічну функцію ілюстрацій у виданні (друкованому або електронному, на розсуд студента). Наведіть приклади (10 одиниць) легенди та експлікації. Проаналізуйте їх призначення.

Тема 7. Принципи побудови композиції видання (3 год)

1. Оберіть друковане видання. Проаналізуйте його композиційні елементи (абзаци, рубрики).

2. Віднайдіть у тексті видання акцентування, смислові виділення.

3. Схарактеризуйте шрифти, використані у виданні, проаналізуйте їх роль у композиції видання.

Тема 8. Редакторська підготовка довідково-допоміжного апарату видання (3 год)

1. Оберіть наукове і довідкове видання, проаналізуйте елементи довідково-допоміжного апарату цих видань (змісту, анотації, предметного, іменного та ін. показників, списків ілюстрацій, таблиць, колонтитулів).

2. Поясніть відмінності між елементами довідково-допоміжного апарату цих видань.

Тема 9. Редакторська підготовка науково-довідкового апарату видання (3 год)

Оберіть друковане видання і проаналізуйте елементи науково-довідкового апарату (вступної статті, передмови автора, редактора, видавця, післямови, коментарів, приміток, бібліографічних посилань, прикнижкових списків літератури).

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі перевірки самостійної роботи викладач оцінює:

рівень засвоєння студентом навчального матеріалу; вміння використовувати теоретичні знання у процесі виконання практичних завдань; обґрунтованість та логічність викладення матеріалу; повноту розкриття теми дослідження; оформлення матеріалів відповідно до вимог.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.3. Критерії оцінювання практичних робіт за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується—недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдань/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

<i>Максимальна кількість балів – 25</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
25 - 20	Завдання виконані якісно (90 % – 100 % виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19 - 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89 % – 75 % виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 - 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74 % – 50 % виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
9-0	Завдання не виконано (виконання 49 % усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, ведення таблиці, модульна контрольна робота.

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: письмова. Екзамен у формі письмового тестування з практичним завданням. Максимальна кількість балів: 40 балів. Критерії оцінювання: тестування – 30 балів. Практичне завдання – 10 балів.

6.6. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю

1. Поясніть, що таке літературна техніка твору.
2. Проаналізуйте роботу редактора над мовою і стилем твору.
3. Проаналізуйте лінгвістичні норми редагування.
4. Проаналізуйте етичні та неетичні норми авторства.
5. Схарактеризуйте мовно-стилістичні недоліки та їх виправлення.
6. Поясніть, що таке мовне кліше.
7. Поясніть принцип доцільності у відборі мовно-стилістичних засобів.
8. Опишіть рівні творчості.
9. Розкрийте роль уяви в процесі творчості.
10. Проаналізуйте етапи творчого процесу редактора
11. Поясніть основні завдання редактора при читанні оригіналу.
12. Розкрийте специфіку редакторського читання рукопису.
13. Схарактеризуйте фактори, що утруднюють читацьке сприйняття.
14. Схарактеризуйте основні елементи процесу читання.
15. Схарактеризуйте правки як основний засіб, важливий інструмент реалізації редакторських можливостей.
16. Перелічіть і проаналізуйте вимоги до ілюстрування видання.
17. Опишіть принцип співпраці літературного редактора з художнім редактором.
18. Схарактеризуйте процес редагування ілюстрацій, підписів до них та супровідного тексту.
19. Наведіть психологічні і медичні вимоги до оформлення видання.
20. Схарактеризуйте принципи побудови композиції видання.
21. Поясніть поняття «композиція твору».
22. Проаналізуйте роботу редактора над композицією твору.
23. Схарактеризуйте типові композиційні недоліки та шляхи їх усунення.
24. Поясніть, у чому полягає участь редактора під час розробки композиції видання.
25. Проаналізуйте структуру редакторського аналізу та складові його ефективності.
26. Опишіть загальну схему редакторського аналізу твору.
27. Розкрийте основні критерії, якими повинен керуватись редактор у процесі вибору теми твору.

28. Наведіть схему оцінювання редактором змісту рукопису.
29. Проаналізуйте роботу редактора над фактичним матеріалом.
30. Схарактеризуйте основні критерії мовностилістичного опрацювання тексту.
31. Перелічіть прийоми, що допомагають усувати найтипівіші помилки.
32. Поясніть функціональне призначення таблиць.
33. Схарактеризуйте ілюстрації як засіб унаочнення інформаційного матеріалу, їх сутність, призначення.
34. Наведіть основні завдання редактора під час опрацювання ілюстративного матеріалу.
35. Проаналізуйте елементи апарату книги.
36. Схарактеризуйте редакторську підготовку довідково-допоміжного апарату видання.
37. Поясніть принципи редакторської підготовки науково-довідкового апарату видання.

6.7. Шкала відповідності оцінок

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Основи редакторської майстерності»

Разом: 120 год., лекції – 28 год., практичні заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 26 год., семестровий контроль – 30 год.

Тиждень	Змістовий модуль 1.								Змістовий модуль 2.					
Модулі	Змістовий модуль 1.								Змістовий модуль 2.					
Назва модуля	Робота редактора над мовою видання								Творчість у роботі редактора					
Лекції	1			2	3			4		5		6		7
Дати														
Теми лекцій	Робота над мовою твору			Мовно-стилістичні недоліки та їх виправлення	Причини виникнення мовних штамлів			Мовні кліше		Поняття про творчість		Етапи творчого процесу редактора		Психологія творчості
Теми практичних занять		Робота редактора над мовою і стилем	Лінгвістичні норми редагування		Причини виникнення мовних штамлів та способи	Причини виникнення мовних штамлів та способи		Поняття норми і відступів від неї		Поняття про творчість		Етапи творчого процесу		
Самостійна робота														
Контроль	Модульна контрольна робота 1.								Модульна контрольна робота 2.					

Тиждень														
Модулі	Змістовий модуль 3.								Змістовий модуль 4.					
Назва модуля	Художнє оформлення видань								Робота редактора над апаратом видань					
Лекції	8		9		10			11		12	13		14	
Дати														
Теми лекцій	видань національно-патріотичного спрямування		Робота літературного редактора з художнім		Доцільність ілюстрацій та мета їх використання у виданні			Принципи побудови композиції видання		Поняття апарату книги	Редакторська підготовка довідково-допоміжного апарату видання		Редакторська підготовка науково-довідкового апарату видання	
Теми практичних занять	Розробка концепції ілюстрування видання		Робота літературного редактора з художнім		Художнє оформлення книги та графічний дизайн		Художнє оформлення книги та графічний дизайн	Участь редактора у розробці композиції видання			Редакторська підготовка довідково-допоміжного апарату видання		Редакторська підготовка науково-довідкового апарату видання	
Самостійна робота														
Контроль	Модульна контрольна робота 3.								Модульна контрольна робота 4.					
									Іспит					

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Гузенко С. В. Теорія і практика редагування : навч. посіб. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. 220 с.
2. Лобода С. М., Денисенко С. М. Видавнича справа і технічне редагування : навч. посіб. Київ : НАУ, 2021. 76 с.
3. Назаркевич М. А., Лотошинська Н. Д. Типографіка та редагування : навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2022. 328 с.
4. Партико З. В. Основи редагування : у 2 кн. 3-тє вид., перероб. і доп. Кн. 1 : підручник. Київ : Вид-во Ліра-К, 2020. 332 с.
5. Тимошик М. С. Основи редагування : підручник. Київ : Наша культура і наука, 2019. 560 с.

Додаткова:

1. Іващенко В.Л. Сучасні медіакомунікативні технології: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Видавництво “Розумники”», 2021. 192 с.
2. Електронні видання України URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/34250/1/OD-2018-6_244-254.pdf2018
3. Композиція видання: Дизайн художньої літератури: практикум : навч. посіб. ; уклад.: І. П. Шалінський. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 92 с.12. Електронна бібліотека Інституту журналістики (www.journ.univ.kiev.ua)
4. Куляс П. П. Типологія помилок : підручник-монографія / П. П. Куляс ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 464 с.
5. Пономаренко Н. П. Редакторський фах крізь призму аналізу наукових джерел та емпіричних досліджень. Науковий вісник льотної академії. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький : КЛА НАУ, 2018. Вип. 3. С. 145–149.
6. Статусні й компетентні сні трансформації сучасного редактора URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/219321%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-496205-1-10-20201217.pdf2019>
7. Тимошик М. Дисципліна “Основи редагування” в подоланні журналістики безграмотності і примітивізму: проблеми практики ЗМІ очима студентів факультету журналістики КНУКіМу. Український інформаційний простір. 2020. Вип. 2 (6). С. 23–48.
8. Типологія помилок: навіщо вона потрібна редакторам? URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5850/Kulas.pdf?sequence=1>
9. Українські енциклопедії: типологія, стиль, функції: монографія / Відп. ред. Я. Яцків; Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. Київ, 2018. 150 с.
10. Шпак В.І. Управління сучасним видавництвом : навчальний посібник / В.І. Шпак. К. : ДП «Експрес-об’ява», 2019. 368 с.
11. Шпак В. І. Видавничий бізнес: книга редактора : навч. посіб. К. : ДП «Експрес-об’ява». 2022. 2-ге вид. доп. і перероб. 292 с.
12. Художньо-технічне оформлення видань різних видів URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1815>